

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
กรมอุตุนิยมวิทยา

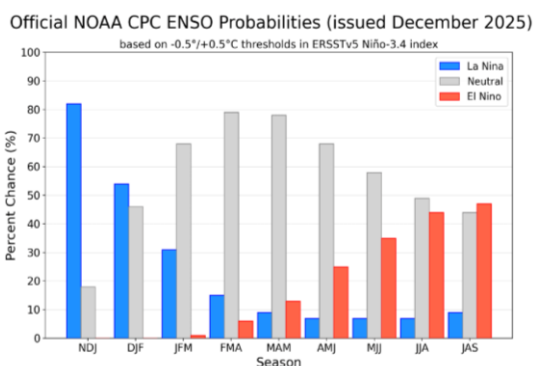
การติดตามและการคาดการณ์ปรากฏการณ์ ที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะอากาศ

เดือนมกราคม ถึง มีนาคม พ.ศ.2569

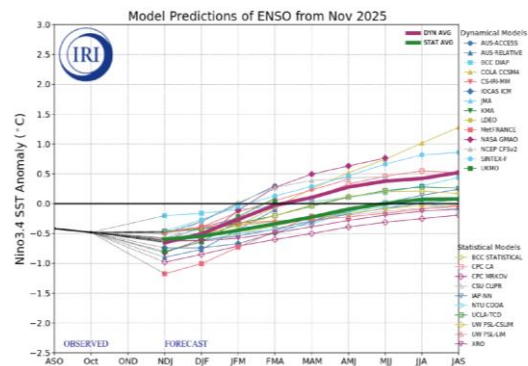
ออกประกาศ 25 ธันวาคม พ.ศ.2568

1. ปรากฏการณ์ El Nino Southern Oscillation (ENSO)

ขณะนี้ปรากฏการณ์เอนโซอยู่ในสภาวะ ลานินญา (Nino 3.4 = - 0.6) จากแบบจำลองการพยากรณ์ ENSO index ของศูนย์ต่างๆ ทั่วโลก การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ ENSO และการพยากรณ์อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรส่วนใหญ่ที่มีค่าต่ำกว่าค่าปกติ ประกอบกับเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติและแบบจำลองแล้ว คาดว่า ปรากฏการณ์เอนโซที่อยู่ในสภาวะลานินญาในปัจจุบัน จะยังคงอยู่ต่อไปจนถึงช่วงเดือน ธันวาคม 2568 – กุมภาพันธ์ 2569 โดยคาดว่าจะเปลี่ยนกลับเข้าสู่สภาวะปกติในช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม 2569 ด้วยความน่าจะเป็นประมาณร้อยละ 68

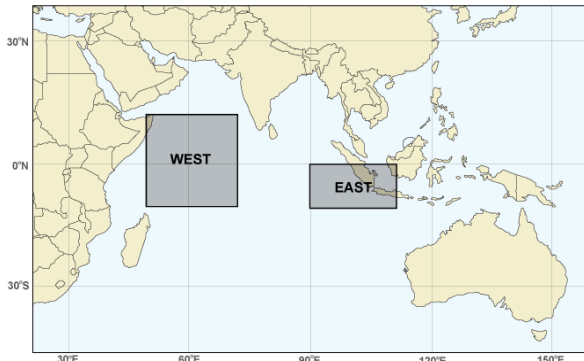
รูปที่ 1 ผลการพยากรณ์ความน่าจะเป็นของปรากฏการณ์ ENSOจากแบบจำลองของศูนย์ IRI/CPC

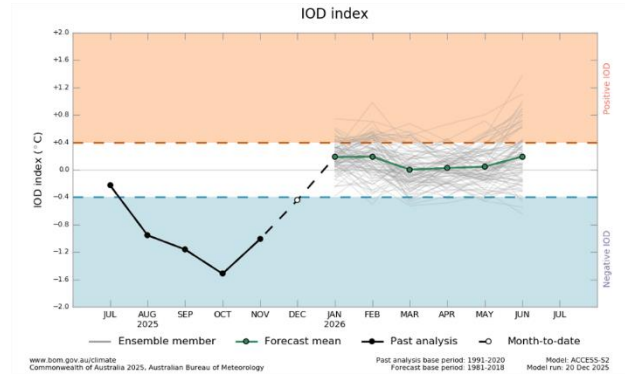
รูปที่ 2 แบบจำลองเฉลี่ยผลการพยากรณ์ค่าผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณ Nino 3.4 จากศูนย์ภูมิอากาศทั่วโลกรวบรวมโดยศูนย์ IRI/CPC

2. ปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole (IOD)

ปรากฏการณ์ IOD หรือดัชนีวัดค่าความผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเล อันเนื่องมาจากการอุ่นขึ้นหรือเย็นตัวอย่างผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณตอนใต้ด้านตะวันออกของมหาสมุทรอินเดียบริเวณเขตศูนย์สูตร (EAST) กับอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรอินเดียเขตศูนย์สูตร (WEST) ดังรูปที่ 3 เรียกว่าปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole จากแบบจำลองการพยากรณ์ IOD index การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ IOD และการพยากรณ์อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรอินเดีย ดังรูปที่ 4 พบว่า ช่วงเดือนที่ผ่านมาปรากฏการณ์ IOD มีสถานะปกติ (Neutral) โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ -0.26 °C จากแบบจำลองคาดการณ์ว่า IOD จะยังคงมีสถานะปกติ (Neutral) ตลอดช่วงเดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2569 ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อปริมาณฝนรวมบริเวณประเทศไทย

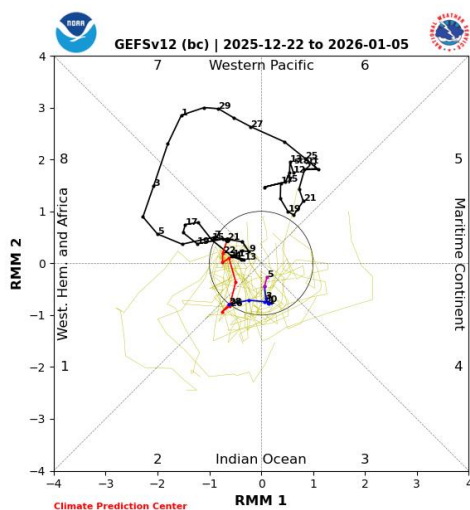
รูปที่ 3 แผนที่บริเวณ Indian Ocean Dipole
จากกรมอุตุนิยมวิทยาประเทศออสเตรเลีย

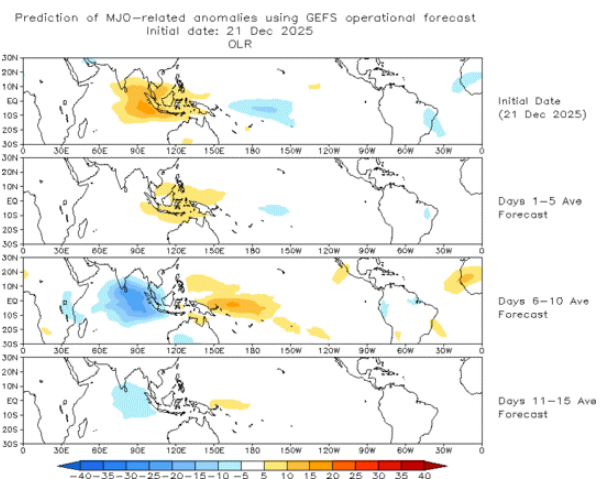
รูปที่ 4 ผลการพยากรณ์ IOD index
จากแบบจำลองกรมอุตุนิยมวิทยาประเทศออสเตรเลีย

3. ปรากฏการณ์ Madden Julian Oscillation (MJO)

MJO เป็นปรากฏการณ์เกิดควบคู่กันระหว่างการไหลเวียนของบรรยากาศกับการยกตัวขนาดใหญ่ของอากาศในเขตร้อนมีช่วงการเกิดอยู่ในระหว่าง 30-60 วัน โดยจะมีการเคลื่อนตัวทางตะวันออก ซึ่งจะมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบกับการเกิดฝนที่ผิดปกติในขณะที่ปรากฏการณ์ MJO เคลื่อนผ่าน โดยในช่วงกลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนธันวาคมปรากฏการณ์ MJO มีกำลังแรงและเคลื่อนตัวจากบริเวณ Western Pacific เข้าสู่บริเวณ Western Pacific แล้วอ่อนกำลังลง ส่วนผลการพยากรณ์ดัชนี MJO จากแบบจำลอง พบว่าในตั้งแต่ในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2568 ต่อเนื่องไปจนถึงต้นเดือนมกราคม 2569 ปรากฏการณ์ MJO ยังคงมีกำลังอ่อนและเคลื่อนเข้าสู่บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ดังรูปที่ 5 ซึ่งภาพรวมของการพยากรณ์ค่า OLR ดังรูปที่ 6 คาดการณ์ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวปรากฏการณ์ MJO จะยังไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างชัดเจนนัก หลังจากนั้นยังคงต้องเฝ้าติดตามปรากฏการณ์ MJO อย่างใกล้ชิดต่อไป

รูปที่ 5 กราฟแสดงการพยากรณ์ MJO Index และ MJO Phase
จากศูนย์ภูมิอากาศทั่วโลก โดยแบบจำลองของศูนย์ IRI/CPC

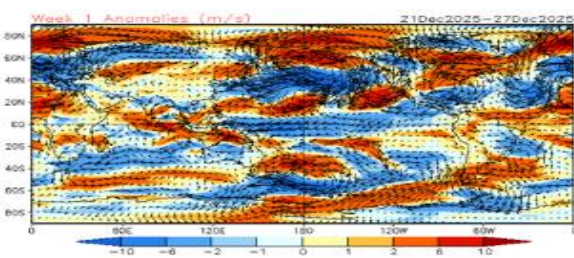
รูปที่ 6 แสดงการพยากรณ์ค่าการปลดปล่อยความร้อนจากพื้นโลก (OLR)
เฉลี่ย 3 ช่วง ช่วงละ 5 วันโดยแบบจำลองของศูนย์ IRI/CPC

4. ลมมรสุม (Monsoon)

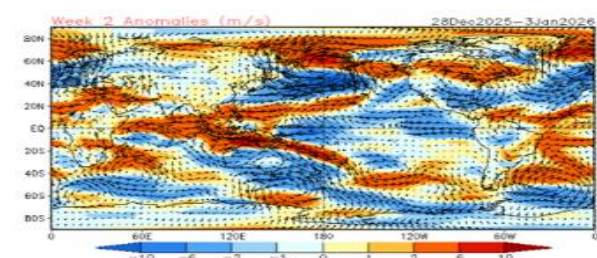
ลมมรสุม คือลมที่พัดตามฤดูกาล (ลมประจำฤดู) เป็นลมแนทิสและสม่ำเสมอ โดยประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Monsoon) และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Monsoon)

มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้บริเวณมหาสมุทรอินเดีย มรสุมนี้จะนำมวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้มีเมฆมากและฝนชุกทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเล และเทือกเขาด้านรับลมจะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น หลังจากหมดอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แล้ว ประมาณกลางเดือนตุลาคมจะมีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย จนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงบนซีกโลกเหนือ ประเทศมองโกเลียและจีน

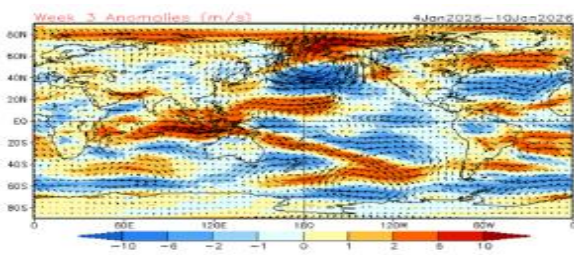
จากผลการคาดหมายลมที่ระดับ 850hPa (1,500 เมตร) ช่วง 4 สัปดาห์ข้างหน้า มีดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 (รูปที่ 7) ลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนตลอดจนถึงภาคใต้ตอนบน ในขณะที่ลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดปกคลุมภาคใต้ตอนล่าง ถัดมาในสัปดาห์ที่ 2 (รูปที่ 8) ลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดปกคลุมประเทศไทยตลอดทั้งประเทศโดยเฉพาะบริเวณภาคใต้ ในขณะที่สัปดาห์ที่ 3 (รูปที่ 9) ลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติยังคงพัดปกคลุมประเทศไทยตลอดทั้งประเทศแต่มีกำลังอ่อนลงเมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อน และในสัปดาห์ที่ 4 (รูปที่ 10) มีลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติเล็กน้อยได้พัดเข้ามาปกคลุมบริเวณประเทศไทยตอนบนลงมาถึงภาคใต้ตอนบน ในขณะที่ลมตะวันตกที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติยังคงพัดปกคลุมภาคใต้ตอนล่าง ส่งผลให้ในเดือนมกราคม ประเทศไทยโดยส่วนใหญ่จะมีอุณหภูมิสูงกว่าค่าปกติ ในขณะที่บริเวณประเทศไทยตอนบนจะยังคงมีปริมาณฝนใกล้เคียงค่าปกติ ส่วนบริเวณภาคใต้มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติ (เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของช่วงเดียวกัน ในช่วงปี 2534-2563)

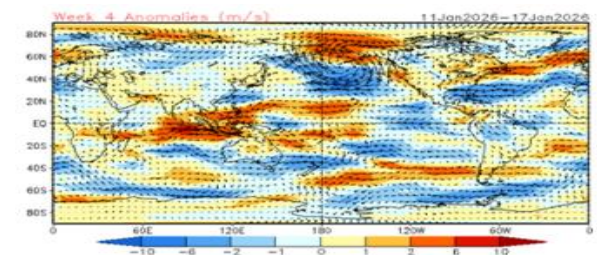
รูปที่ 8. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 21-27 ธ.ค. 68

รูปที่ 9. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 28 ธ.ค.68-3 ม.ค.69

รูปที่ 10. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 4-10 ม.ค. 69

รูปที่ 11. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 11-17 ม.ค. 69